

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Olsztynie

1

STANOWISKO MIARSTWA I ELEK
W P...
13-01-13
1481/15/18
Z...
DODATK...

LOL – 4101-32-01/2012

P/12/068

BK + F + Prez. A. W...

Jan 21.1.13

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Olsztynie
ul. Artyleryjska 3e, 10-165 Olsztyn
T +48 89 678 82 00, F +48 89 678 82 30
lol@nik.gov.pl
Adres korespondencyjny: Skr. poczt. P-69, 10-950 Olsztyn

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/12/068 – Przygotowanie gmin i szkół do objęcia dzieci sześcioletnich obowiązkiem szkolnym.
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Olsztynie.
Kontrolerzy	Henryk Dykty, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 84330 z dnia 19 listopada 2012 r. (dowód: akta kontroli str. 1-2) Rafał Dmytrenko, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 84351 z dnia 12 grudnia 2012 r. (dowód: akta kontroli str. 3-4)
Jednostka kontrolowana	Urząd Miasta w Ełku (dalej „Urząd”), 19-300 Ełk, ul. Piłsudskiego 4.
Kierownik jednostki kontrolowanej	Tomasz Mariusz Andrukiewicz, Prezydent Miasta Ełku (dalej „Prezydent”), pełniący tę funkcję od 6 grudnia 2006 r.

Ocena ogólna

Uzasadnienie
oceny ogólnej

II. Ocena kontrolowanej działalności

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonej nieprawidłowości, działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

Pozytywną ocenę uzasadnia prawidłowe przygotowywanie przez Miasto Ełk (dalej „Miasto”) warunków do objęcia od 2014 r. dzieci sześcioletnich obowiązkiem szkolnym, poprzez zabezpieczenie potrzeb lokalowych, odpowiednie wyposażenie szkół oraz zapewnienie niezbędnej kadry nauczycielskiej.

Stwierdzona nieprawidłowość polegała natomiast na niezamieszczeniu w bazie Systemu Informacji Oświatowej dla Szkoły Podstawowej nr 5 w Ełku za lata 2009-2012, danych o spełnianiu przez uczniów obowiązku rocznego przygotowania przedszkolnego lub też o przyczynach niespełnienia tego obowiązku (tabela OB.1).

NIK zwraca też uwagę na fakt iż Miasto jako organ prowadzący dopuściło do tego, że w okresie objętym kontrolą aż w 31 oddziałach klas pierwszych, liczba uczniów była większa od 26, co było niezgodne ze standardami ujętymi w *Zaleceniach MEN dotyczących warunków i sposobów realizacji podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkół podstawowych w klasach I-III.*

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Rozpoznanie potrzeb warunków lokalowych i ich wyposażenia oraz kadry nauczycielskiej prowadzonych szkół podstawowych (SP) i zapewnienie ich finansowania.

Opis stanu
faktycznego

1.1. Na terenie Miasta, wg stanu na dzień 1 września 2012 r., funkcjonowało ogółem jedenaście przedszkoli (w tym cztery niepubliczne) oraz siedem szkół podstawowych (publicznych), w których prowadzone było roczne przygotowanie przedszkolne. Rada Miasta Ełku (Rada Miasta), uchwałami z dnia 17 listopada 1992 r. i 25 marca 2004 r., określiła założenia do funkcjonowania sieci publicznych przedszkoli i oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych.

W poszczególnych latach szkolnych objętych kontrolą, liczba uczniów sześcioletnich spełniających obowiązek rocznego wychowania przedszkolnego wynosiła: w 2009/2010 – 567 (90,3% ogółu zamieszkałych na terenie Miasta dzieci

sześcioletnich), w tym 202 w przedszkolach (35,5%), 2010/2011 – 528 (96,4%), w tym 219 w przedszkolach (39%), 2011/2012 – 926 (95,4%) w tym 273 w przedszkolach (30,9%) i w 2012/2013 – 640 (91,6%) w tym 221 w przedszkolach (37,7%).

(dowód: akta kontroli str. 6-17)

1.2. Liczba dzieci mieszkających w Ełku, które rozpoczęły naukę w wieku sześciu lat (podjęły realizację obowiązku szkolnego) wynosiła: w 2009/2010 – 2 uczniów (0,32% ogółu zamieszkałych na terenie Miasta dzieci sześciolatków), 2010/2011 – 16 (2,75%), 2011/2012 – 27 (2,92%) oraz w 2012/2013 – 47 uczniów (7,34%). W ocenie prezydenta Miasta, niewielka liczba dzieci rozpoczynających naukę w szkole podstawowej w wieku sześciu lat, pomimo podejmowanych przez Miasto działań promocyjnych, wynika przede wszystkim z braku takiej woli ze strony rodziców.

(dowód: akta kontroli str. 18-23)

1.3. Potrzeby Miasta w zakresie warunków lokalowych i ich wyposażenia oraz kadry nauczycielskiej związanych z objęciem dzieci sześciolatków obowiązkiem szkolnym, zapisane były przede wszystkim w budżecie Miasta, w systemie SIO oraz w składanych co roku przez szkoły arkuszach organizacyjnych oraz w sprawozdaniach dla Rady Miasta. Zdaniem Naczelnika Wydziału Edukacji potrzeby w tym zakresie były rozpoznawane i realizowane na bieżąco i przyjęto założenie, że wprowadzanie sześciolatków do szkół od roku 2014 będzie następować etapami, w myśl ustawy o systemie oświaty.

W badanym okresie Miasto, uwzględniając tendencje demograficzną oraz zgłoszone przez dyrektora SP nr 3 potrzeby w zakresie bazy lokalowej dokonano zmiany przez przekierowanie części uczniów z Gimnazjum Nr 4 do Gimnazjum Nr 3 usytuowanego w innej części Miasta Ełk, po to by pomieszczenia po zlikwidowanych oddziałach w Gimnazjum Nr 4 zostało przekazane na zwiększenia bazy lokalowej na rzecz dzieci najmłodszych podejmujących naukę w SP nr 3. Działania te podyktowane były także względami bezpieczeństwa – m.in. tym, aby dzieci najmłodsze zamieszkałe w północnej części Miasta (osiedle Północ), miały jak najbliżej do szkoły.

Miasto w ramach przygotowywania do objęcia obowiązkiem szkolnym sześciolatków wystąpiło w dniu 17 kwietnia 2011 r. do Ministra Edukacji Narodowej z wnioskiem o zwiększenie części oświatowej subwencji ogólnej o kwotę 127.241 zł z przeznaczeniem na zakup sprzętu szkolnego i pomocy dydaktycznych oraz przygotowania pomieszczeń do nauki uczniów sześciolatków w szkołach podstawowych nr 5 i 7. W odpowiedzi na wniosek, Miasto otrzymało z MEN kwotę w wysokości 50 tys. zł, z czego 30 tys. zł przekazano na dofinansowanie potrzeb SP 5 oraz po 10 tys. zł na dofinansowanie potrzeb SP 7 i SP 2. Dokonane przez te szkoły zakupy materiałów i wyposażenia oraz zakup pomocy naukowych, dydaktycznych i książek, były zgodne z potrzebami ujętymi w uzasadnieniu wniosku o dofinansowanie do MEN.

(dowód: akta kontroli str. 24-62)

1.4. W latach 2009-2012 Urząd corocznie kierował zalecenia do dyrektorów szkół podstawowych dotyczące przygotowania warunków lokalowych i ich wyposażenia oraz przygotowania nauczycieli do kształcenia uczniów sześciolatków oraz prowadził w tym celu bieżące konsultacje. I tak w trakcie spotkań zastępca Prezydenta Miasta Ełku z dyrektorami szkół zwracano dyrektorom uwagę m.in. na potrzebę organizowania spotkań informacyjnych z rodzicami na terenie szkoły w celu omówienia możliwości i warunków uczęszczania dzieci sześciolatków do klasy pierwszej.

Mimo stałego wzrostu liczby sześciolatków rozpoczynających edukację szkolną (p. pkt. 1.2 wystąpienia), Miasto w badanym okresie nie ustalało i w związku z tym nie planowało potrzeb inwestycyjnych w szkołach podstawowych, wyłącznie w aspekcie edukacji wczesnoszkolnej.

Jak wynika natomiast z informacji z 2009 r., sporządzonej dla Rady Miasta (na podstawie wniosków dyrektorów szkół podstawowych) potrzeby Miasta – przy założeniu objęcia wszystkich sześciolatków obowiązkiem szkolnym już w 2012 r. – przewidywane koszty dostosowania ełckich szkół podstawowych do przyjęcia dzieci 6-letnich, kształtowałyby na poziomie od 1,8 do 2 mln zł, w tym:

- ponad 370 tys. zł na zakup sprzętu szkolnego (np. stoliki, krzesła, zlewozmywaki, szafki),
- ok. 270 tys. zł na zakup pomocy dydaktycznych (np. klocki, puzzle, gry dydaktyczne, zestawy przyrządów gimnastycznych),
- prawie 400 tys. zł na koszty związane z wyposażeniem świetlic (np. zakup wyposażenia, pomoce dydaktyczne, utworzenie świetlicy dla dzieci),
- 170 tys. zł na koszty związane z dostosowaniem stołówek (wyposażenie, remonty, modernizacja),
- prawie 300 tys. zł na remonty i modernizację sanitariatów, szatni, adaptacji pomieszczeń,
- ponad 350 tys. na wydatki inne, niż wymienione wyżej.

Biorąc pod uwagę, że realizacja obowiązku szkolnego przez sześciolatków została przesunięta na 2014 r. oraz fakt zrealizowania przez Miasto części powyższych potrzeb w ramach programu „*Radosna szkoła*” oraz w ramach planowanych i realizowanych na bieżąco inwestycji i remontów (potwierdzone w przedkładanych corocznie informacjach dla Rady Miasta), wykazane powyżej potrzeby zostały w większości już zrealizowane.

Z treści prowadzonej przez Miasto korespondencji z dyrektorami szkół podstawowych wynika, że kadra nauczycielska szkół została już także przygotowana do realizacji zadań związanych z realizacją obowiązku szkolnego przez sześciolatków.

(dowód: akta kontroli str. 63-90)

1.5. W latach 2009-2012 do Urzędu nie wpłynęły żadne skargi i wnioski od mieszkańców dotyczące sytuacji i warunków w szkołach podstawowych, w związku z kształceniem uczniów sześciolatków. Dwie interpelacje dotycząca tego problemu wniósł natomiast jeden z radnych. W udzielonej mu odpowiedzi stwierdzono, iż Miasto nie było wprawdzie przygotowane do rozpoczęcia kształcenia wszystkich sześciolatków zamieszkujących w Ełku w 2012 r., lecz z dokonanego rozeznania wśród rodziców wynikało, że nie było to konieczne. Potwierdzał to też faktyczny udział sześciolatków uczęszczających w latach 2009-2012 do klas pierwszych, w stosunku do ogółu sześciolatków z terenu Miasta, który wahał się od 0,3% do 7,3%.

(dowód: akta kontroli str. 91-100)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

W SIO prowadzonym przez Urząd dla Szkoły Podstawowej nr 5 w Ełku nie prowadzono w latach 2009-2012 tabeli OB.1, w której zamieszcza się dane (wyszczególnione w rozporządzeniach MENiS i MEN dotyczących SIO¹) o spełnianiu obowiązku rocznego przygotowania przedszkolnego lub też przyczynach niespełnienia tego obowiązku. Tabela z tymi danymi została założona dopiero w trakcie kontroli NIK.

¹Dz. U. z 2004 r. Nr 227, poz. 2746 ze zm. i Dz. U. z 2012 r, poz. 957.

Naczelnik Wydziału Edukacji w Urzędzie Miasta Stanisław Zalewski (dalej „Naczelnik Wydziału”) podał, że niezamieszczenie ww. tabeli, wynikało z przeoczenia (system nie posiada mechanizmu ostrzegającego o niewypełnionych tabelach).

(akta kontroli str. 101-106)

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonej nieprawidłowości, działalność w zbadanym zakresie.

2. Zapewnienie warunków organizacyjnych, w tym środków finansowych na zatrudnienie odpowiedniej kadry nauczycieli do kształcenia uczniów sześciolatków w prowadzonych szkołach podstawowych

Opis stanu faktycznego

2.1. W związku z tym, że Miasto nie posiadało własnej placówki doskonalenia nauczycieli, podpisano (w dniu 31 sierpnia 2007 r.) porozumienie z Mazurskim Ośrodkiem Doskonalenia Nauczycieli (MODN) z siedzibą w Elku, na świadczenia przez ten Ośrodek usług edukacyjnych w zakresie doradztwa metodycznego i doskonalenia zawodowego nauczycieli, zatrudnionych w szkołach, dla których organem prowadzącym jest Miasto. Średnioroczne wydatki na ten cel w okresie objętym kontrolą wynosiły 40 tys. zł. Z arkuszy organizacyjnych szkół, dla których Miasto było organem prowadzącym, wynikało że zatrudniano wystarczającą liczbę nauczycieli posiadających kwalifikacje do prowadzenia zajęć na I etapie edukacyjnym, w tym w oddziałach integracyjnych. W ramach działań podejmowanych na rzecz zapewnienia odpowiedniej kadry pedagogicznej Urząd m.in.: prowadził bank informacji z ofertami dla osób zainteresowanych podjęciem pracy nauczycielskiej w przedszkolach i szkołach, a ponadto dofinansowywano doskonalenie zawodowe nauczycieli i zachęcano kadrę pedagogiczną do uczestnictwa w projektach dotyczących procesu nauczania i wychowania w klasach I–III szkół podstawowych.

(dowód: akta kontroli str. 107-111)

2.2. W latach szkolnych 2009/2010–2012/2013 działania Miasta polegające na wydawaniu szkołom zaleceń dotyczących spraw związanych z objęciem obowiązkiem szkolnym sześciolatków oraz stawiane im warunki przy zatwierdzaniu arkuszy organizacyjnych szkół, były spójne z prognozami demograficznymi i wykonanymi analizami w tym zakresie (w prognozach uwzględniano również liczbę dzieci, które z rodzicami wyjechały za granicę). W wytycznych do arkuszy organizacyjnych Urząd wyszczególniał proponowaną liczbę oddziałów klas pierwszych dla poszczególnych szkół. W trakcie weryfikacji i oceny złożonych przez szkoły arkuszy organizacyjnych, Urząd kontaktował się ze szkołami celem wypracowania jak najlepszych rozwiązań. W przypadku, gdy liczba dzieci zapisanych do klas pierwszych, przekraczała liczbę zaplanowanych oddziałów (ustaloną przy założeniu, iż liczebność oddziału nie przekroczy 26 uczniów), Urząd przewidywał możliwość ewentualnego zwiększenia liczby takich oddziałów. Baza materialna szkół oraz liczebność kadry nauczycielskiej w oddziałach pięciolatków odbywających roczne przygotowanie przedszkolne w szkołach podstawowych, stanowiła w ocenie Miasta zabezpieczenie potrzeb w przypadku nieprzewidywanego zwiększenia liczby sześciolatków rozpoczynających naukę.

(dowód: akta kontroli str. 112-114)

2.3. W latach szkolnych 2009/2010–2012/2013 Urząd dokonywał analizy populacji dzieci w wielu przedszkolnym i szkolnym, uwzględniając również udział sześciolatków w klasach pierwszych, przyjmując, że liczba sześciolatków w roku szkolnym nie będzie większa niż 10% ogólnej liczby sześciolatków. Dane te były opracowywane w oparciu o SIO. Biorąc pod uwagę, że wskaźnik kształcenia

sześcioletków w badanym okresie wahał się od 0,32% do 7,34% założenie te było właściwe.

Informowanie rodziców o możliwości rozpoczęcia nauki przez dzieci sześciolatki Urząd realizował za pośrednictwem mediów oraz w ramach kontaktów zainteresowanych rodziców z Wydziałem Edukacji, z dyrektorami i nauczycielami szkół, poprzez ulotki w ramach kampanii informacyjnej MEN. Akcją informacyjną objęto zarówno szkoły publiczne jak i niepubliczne.

(dowód: akta kontroli str. 112,115-123)

2.4. W latach szkolnych 2009/2010–2012/2013 nie było przypadków, by szkoły występowały, a Miasto wyrażało zgodę na łączenie klas pierwszych zgodnie z możliwością wynikającą z § 5 ust. 7 załącznika nr 2 do rozporządzenia w sprawie ramowych statutów szkół publicznych.

Z arkuszy organizacyjnych szkół wynika, że Prezydent wyraził zgodę na tworzenie oddziałów w klasach pierwszych o liczebności większej niż zalecane w *Podstawie programowej*, tj. 26 uczniów. I tak na rok szkolny 2009/2010 wyraził zgodę dla na utworzenie w SP nr 4 czterech oddziałów klasy I po 28 uczniów (faktycznie na dzień 1 września 2009 r. były trzy oddziały po 28 uczniów oraz jeden oddział z 29 uczniami), zaś na rok szkolny 2010/2011 wyraził zgodę na utworzenie czterech oddziałów po 30 uczniów (faktyczna liczebność uczniów w oddziałach wg stanu na 1 września 2010 r. wynosiła 25,30,28 i 26). W latach szkolnych 2011/2012-2012/2013 w związku ze zmianą wzoru arkusza organizacyjnego w składanych wnioskach nie było wymogu podawania liczby uczniów.

(dowód: akta kontroli str. 21-23, 112,-113,124-131)

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Uwagi dotyczące
badanej działalności

W latach szkolnych 2009/2010-2012/2013 (wg stanu na dzień 1 września), na ogólną liczbę 104 oddziałów w klasach pierwszych, aż w 31 oddziałach (29,8%) liczba uczniów była większa od 26, w tym w roku szkolnym 2009/2010 – 12 oddziałów, 2010/2011 – 6, 2011/2012 – 5 oraz 2012/2013 – 8 oddziałów. Stosownie do: *„Zalecanych warunków i sposobów realizacji określonych w podstawie programowej kształcenia ogólnego dla szkół podstawowych: I etap edukacyjny”*, stanowiących załącznik nr 2 do rozporządzenia w sprawie podstawy programowej zalecono aby edukacja w klasach I-III szkoły podstawowej odbywała się w zespołach rówieśniczych liczących nie więcej niż 26 uczniów. Prezydent wyjaśnił, że przekroczenie zalecanej liczebności klas pierwszych wynikało przede wszystkim *„z woli uniknięcia tworzenia kolejnego oddziału w sytuacji kiedy rodzice nie wyrażali zgody na posłanie dziecka do innej szkoły”*. Inny powód to fakt tworzenia klas integracyjnych do 20 uczniów, co miało wpływ na liczebność innych oddziałów.

(dowód: akta kontroli str. 21-22,124-131)

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność w badanym obszarze.

3. Organizacja dowożenia dzieci sześciolatków do szkół

W prowadzonych przez Miasto szkołach podstawowych nie dowożono uczniów na zajęcia, gdyż odległość z domu do szkoły wszystkich uczniów klas I, w tym sześciolatków, którzy podjęli realizację obowiązku szkolnego, nie przekraczała 3 km. Zgodnie z art. 71 b ustawy o oświacie i zarządzeniem nr 1192/10 Prezydenta Miasta Ełk z dnia 19 maja 2010 r., na wniosek rodziców lub opiekunów prawnych zwracane są koszty przejazdu uczniów niepełnosprawnych do szkół, przedszkoli i ośrodków szkolno-wychowawczych. I tak w latach 2009-2012 dofinansowano koszty dojazdów trzech uczniów szkół podstawowych, w tym jednego ucznia klasy pierwszej.

(dowód: akta kontroli str. 8-11,132-138)

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność w badanym obszarze.

Opis stanu
faktycznego

4. Realizacja programu pn. „Radosna szkoła”

4.1. W latach 2009 – 2012 (do dnia 1 września 2012 r.) wszystkie siedem szkół podstawowych prowadzonych przez Miasto, uczestniczyło w programie „Radosna szkoła”, z tym że place zabaw w ramach tego programu utworzyło pięć szkół, a pozostałe dwie szkoły utworzą takie place odpowiednio w 2013 i 2014 roku.

W 2009 r. wnioski o pomoc finansową na zakup pomocy dydaktycznych do miejsc zabaw na łączną kwotę 78.380 zł złożyły wszystkie szkoły, z których trzy uzyskały pomoc na kwotę ogółem 30.440 zł. W 2010 r. złożono cztery wnioski na ww. zakupy, na kwotę 47.940 zł (kwotę taką faktycznie uzyskano). Poza tym w roku 2010 złożono sześć wniosków na utworzenie szkolnych placów zabaw na łączną kwotę 554.559 zł, jednakże w żadnym przypadku nie otrzymano dofinansowania. Dofinansowanie Wojewody Warmińsko-Mazurskiego w kwocie 642.284 zł. uzyskano natomiast

w 2011 r., po złożeniu wniosków przez sześć szkół. Już po podpisaniu umowy, na wniosek Prezydenta, Miasto zrezygnowało z realizacji trzech wniosków z powodu braku środków własnych (patrz również pkt 4.2.), dlatego w 2011 r. utworzono trzy szkolne place zabaw za kwotę ogółem 315.237 zł. W 2012 r. złożono dwa wnioski na utworzenie placów zabaw na kwotę 230.900 zł i taką pomoc otrzymano. Wykorzystano kwotę 219.623,00 zł.

(dowód: akta kontroli str. 139)

Uwagi dotyczące
badanej działalności

NIK zwraca uwagę, że Miasto składając w 2011 r wnioski o dofinansowanie budowy placów zabaw w szkołach, nie dokonało prawidłowej oceny możliwości zapewnienia wkładu własnego na ten cel, czego skutkiem była konieczność zrezygnowania (już po podpisaniu umowy o dofinansowanie) z realizacji trzech projektów. Ponadto rezygnacja z części dofinansowania (a w efekcie z wykonania trzech placów zabaw) nastąpiła stosunkowo późno, co spowodowało opóźnienia w przeprowadzeniu procedury zamówień publicznych na pozostałe obiekty. Stosowne umowy z wyłonionym w postępowaniu wykonawcą podpisano z dopiero w dniu 9 listopada 2011 r. NIK zwraca też uwagę, że po rezygnacji z realizacji trzech obiektów i zmniejszeniu dofinansowania przez Wojewodę Warmińsko-Mazurskiego, podpisana wcześniej umowa nie została aneksowana. Prezydent Miasta wprowadził wnioskiem o dokonanie stosownych zmian w treści umowy, jednak zgodnie z wyjaśnieniem Warmińsko-Mazurskiego Kuratora Oświaty, aneksu nie sporządzono ze względu na przeoczenie Kuratorium.

(dowód: akta kontroli str. 139-147)

4.2. Obligatoryjny wkład finansowy Miasta do utworzenia szkolnych placów zabaw w latach 2009–2012 w ramach realizacji programu pn. „Radosna szkoła” wyniósł ogółem 552.161,62 zł (50,8% całego zadania), co było wypełnieniem wymogu określonego w § 3 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie form i zakresu finansowego wspierania organów².

(dowód: akta kontroli str. 148)

² Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 lipca 2009 r. w sprawie form i zakresu finansowego wspierania organów prowadzących w zapewnieniu bezpiecznych warunków nauki, wychowania i opieki w klasach I-III szkół podstawowych i ogólnokształcących szkół muzycznych I stopnia, Dz. U. z 2009 r., poz.915.

4.3. Zgodnie z danymi zawartymi w SIO na koniec 2012 r. dwie szkoły podstawowe prowadzone przez Miasto (SP nr 5 i SP nr 7) nie posiadały placu zabaw (28,5% ogółu szkół podstawowych). Zgodnie ze złożonym wnioskiem o pomoc na 2013 r. planowane utworzenie placów zabaw w tych szkołach, w ramach *Radosnej szkoły*, nastąpi w 2013 r. oraz 2014 r.

(dowód: akta kontroli str. 149-150)

4.4. Z badania kontrolnego w zakresie zgodności danych zawartych we wnioskach o pomoc z wymogami wynikającymi z § 6 ust. 2 wyżej powołanego rozporządzenia RM w sprawie form i zakresu finansowego wspierania organów wynika, że wnioski były właściwie wypełnione. We wniosku Miasta o dofinansowanie na 2010 r. stwierdzono nieistotną niezgodność w liczbie wykazanych uczniów sześciolletnich w jednej ze szkół (zamiast dwóch podano, że było ich czterech). Było to wynikiem błędnej interpretacji sposobu wypełnienia formularza wniosku przez pracowników Wydziału Edukacji.

(dowód: akta kontroli str. 102,151)

4.5. W latach 2009–2012 Miasto wykonało i rozliczyło wszystkie zadania, na które otrzymało dotacje od Wojewody Warmińsko-Mazurskiego w ramach programu *Radosna szkoła*, tj. dokonało zakupu pomocy dydaktycznych do miejsc zabaw dla wszystkich siedmiu szkół podstawowych działających na terenie Miasta oraz utworzyło pięć szkolnych placów zabaw.

(dowód: akta kontroli str. 151)

4.6. Środki na zakup pomocy dydaktycznych Miasto otrzymywało na podstawie decyzji Wojewody W-M, jako dotacje celowe z przeznaczeniem na realizację zadań w ramach programu „*Radosna szkoła*”. Zostały one zakupione zgodnie z celem otrzymanej dotacji. Place zabaw zostały wykonane zgodnie z umowami zawartymi z Wojewodą W-M, tj. terminowo dokonano odbioru końcowego inwestycji oraz w terminie i prawidłowo dokonano rozliczenia otrzymanej dotacji.

Ze 240 zakupionych zestawów pomocy dydaktycznych, zgodnie ze złożonymi sprawozdaniami przez szkoły, 142 rozwijały u dziecka zdolności motoryczne, zaś pozostałe 98 wspomagały umiejętności w zakresie koordynacji wzrokowo-ruchowej, spostrzegawczości, sprawności i zdolności manualnych, a także precyzji i celowości ruchu oraz wyobraźni przestrzennej.

(dowód: akta kontroli str. 138-141,152-158)

Uwagi dotyczące
badanej działalności

NIK zwraca uwagę, że pomiędzy pracownikami Wydziału Edukacji a Zespołem Inwestycyjnym, tj. służbami Miasta odpowiedzialnymi za realizację programu *Radosna szkoła*, w trakcie procedury odbierania placu zabaw utworzonego przy SP nr 9 brak było niezbędnego przepływu informacji. Świadczy o tym fakt, że pomimo rozliczenia częściowego otrzymanej dotacji celowej na realizację ww. placu zabaw przez Wydział Edukacji do Wojewody W-M, tj. w dniu 28 grudnia 2011 r. (po zgodzie MEN na rozliczenie dotacji pod warunkiem złożenia oświadczeniu przez Prezydenta o wykonaniu inwestycji i usunięciu usterek stwierdzonych 21 grudnia 2011 r. przez firmę upoważnioną przez MEN do oceny zgodności utworzonego placu zabaw z obowiązującymi wymogami), to Prezes Zespołu Inwestycyjnego, pomimo, że odbiór usterek nastąpił w dniu 29 grudnia 2011 r., w dalszym ciągu po tym odbiorze wnioskowała do ww. firmy MEN o odbiór usterek. Prezydent wyjaśnił, że spowodowane to było brakiem wiedzy, czy przedstawiciel MEN dokona odbioru i w jaki sposób, by można było jeszcze rozliczyć otrzymaną dotację.

(dowód: akta kontroli str. 21-23,159-172)

4.7. Z analizy dokumentacji w Urzędzie wynikało, że wszystkie z zakupionych w ramach wsparcia finansowego 26 zestawów sprzętu na place zabaw, spełniały

wymogi określone w załączniku nr 2 do rozporządzenia w sprawie wspierania organów prowadzących z dnia 7 lipca 2009 r. Sprzęt rekreacyjny posiadał bowiem co najmniej trzyletni okres gwarancji i został wykonany z trwałych i bezpiecznych materiałów oraz był zgodny z polskimi normami.

(dowód: akta kontroli str. 173)

4.8. Z przedłożonych sprawozdań i protokołów odbioru wynikało, że na wszystkich miejscach zabaw i placach zabaw zostały umieszczone tablice, o których mowa w załączniku nr 1 i 2 do rozporządzenia w sprawie wspierania organów prowadzących z dnia 7 lipca 2009 r., na których określono zasady i warunki korzystania z placu zabaw oraz że zostały one zakupione lub utworzone w ramach programu *Radosna szkoła*.

(dowód: akta kontroli str. 174)

4.9. Wszystkie place zabaw spełniały wymogi wynikające z załącznika nr 2 do rozporządzenia dla placów około 500 m² (duże place zabaw), i tak: nawierzchnie, na których został zainstalowany sprzęt rekreacyjny wynosiły około 240 m², nawierzchnie syntetyczne typu tartan wynosiły około 50 m², zaś powierzchnie pokryte naturalną zielenią wynosiły około 210 m².

W 2011 r. zastosowano przy utworzeniu placów zabaw nawierzchnię sztuczną amortyzującą typu SAMBA, zaś w 2012 r. nawierzchnię NOVOFLOOR odmiana PZ-III, które spełniały, wg załączonych atestów i certyfikatów, krytyczną wysokość upadku jak również jej kolor, i tak na nawierzchni, gdzie usytuowano sprzęt rekreacyjny zastosowano kolor pomarańczowy – paleta barw PANTONE 152C RAL 2011 Tieforange oraz kolor niebieski – paleta barw PANTONE 540C RAL 5003 Saphirblau na nawierzchni komunikacyjnej.

(dowód: akta kontroli str. 174)

Uwagi dotyczące badanej działalności

Najwyższa Izba Kontroli zwraca uwagę, że już na wiosnę 2012 r. dyrektorzy szkół nr 2, nr 3 oraz nr 9 zgłosili do Prezydenta usterki dotyczące utworzonych placów zabaw, w tym m.in.: że nastąpiły częściowe odbarwienia nawierzchni pomarańczowej oraz wykazano pojedyncze odkształcenia płyt nawierzchni sztucznej. Poza tym stwierdzono spękaną i wypłowiałą powłokę malarską na słupach urządzeń. Miasto wystąpiło do wykonawcy o usunięcie, w ramach gwarancji, stwierdzonych usterek. Do zakończenia kontroli w dniu 21 grudnia 2012 r. ww. usterki nie zostały jeszcze usunięte.

Wg NIK na jakość wykonanej pracy mógł mieć wpływ przede wszystkim krótki czas realizacji placów zabaw w 2011 r., tj. od 17 listopada do 30 listopada 2011 r. (praktycznie dwa tygodnie). Wykonawca dwa razy zwracał się do Prezydenta o przesunięcie terminu wykonania placów do 15 grudnia 2012, na co nie uzyskał zgody. Dla porównania realizacja dwóch placów w 2012 r. trwała od 25 sierpnia 2012 r. do 31 października 2012 r., tj. 9 tygodni.

(dowód: akta kontroli str. 175-202)

4.10. Objęte wsparciem finansowym z programu pn. *Radosna szkoła* pomoce dydaktyczne zostały dostarczone i odebrane bezpośrednio przez szkoły, natomiast place zabaw i znajdujące się na nich sprzęt zostały przekazane szkołom protokołami zdawczo-odbiorczymi środka trwałego i tak place utworzone w 2011 r. zostały przekazane w dniu 31 grudnia 2011 r., zaś utworzone w 2012 r. przekazano w dniu 30 listopada 2012 r.

(dowód: akta kontroli str. 154,174)

4.11. Dotacja celowa przyznana Miastu w latach 2009 – 2012 została wydatkowana i rozliczona prawidłowo.

Z dotacji celowej przyznanej w ramach programu *Radosna szkoła* Urząd dwukrotnie, zgodnie z terminami określonymi w ustawie o finansach publicznych, zwrócił do budżetu państwa niewykorzystane do końca roku budżetowego środki finansowe. Pierwszy zwrot niewykorzystanej dotacji w kwocie 1.220,50 zł nastąpił w dniu 14 stycznia 2010 r. i wynikał z niemożliwości jej wydatkowania z powodu braku na rynku niektórych pomocy dydaktycznych. Drugi zwrot w kwocie 160,7 tys. zł nastąpił w dniu 18 lipca 2011 r., po rezygnacji przez Miasto z realizacji trzech placów zabaw (pkt 4.1).

(dowód: akta kontroli str. 151-154,203-204)

4.12. W latach 2010-2012 Miasto corocznie, w terminie do 15 stycznia roku następującego po roku otrzymania wsparcia finansowego, przedkładało rozliczenia finansowe oraz całościowe sprawozdania z realizacji szkolnych placów zabaw finansowanych w ramach programu *Radosna szkoła*. W dniu 12 grudnia 2012 r. Urząd przekazał natomiast Wojewodzie sprawozdanie częściowe z wykorzystania wsparcia finansowego (I transza) z realizacji w 2012 r. dwóch placów zabaw w ramach ww. programu. Dane zawarte w powyższych sprawozdaniach były zgodne z dokumentacją szczegółową znajdującą się w Urzędzie.

(dowód: akta kontroli str. 205-226)

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność w zbadanym zakresie.

IV. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli³, kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Olsztynie.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Olsztyn 15 stycznia 2013 r.

Kontroler
Henryk Dykty
główny specjalista kontroli państwowej

.....
podpis

DYREKTOR
Delegatury Najwyższej Izby Kontroli

Antoni Stupinski

³ Dz. U. z 2012 r., poz.82.